

Dkt. Robert A. Peterson, Ubinadamu na Dhambi, Kipindi cha 2, Picha za Ubinadamu

© 2025 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Mafundisho ya Ubinadamu na Dhambi. Huu ni kipindi cha 2, Picha za Ubinadamu.

Karibu tena kwenye mihadhara yetu kuhusu ubinadamu na dhambi. Hasa, bado tunaendelea na utangulizi wa mafundisho ya anthropolojia, na sasa tunafikiria kuhusu picha za ubinadamu, ambazo nyingi si za kibiblia, lakini ni muhimu kwetu kuelewa jinsi ulimwengu unavyowaona wanadamu kama mashine, nambari moja. Mojawapo ya mitazamo hii ni kile ambacho wanadamu wanaweza kufanya.

Kwa mfano, mwajiri anavutiwa na nguvu na nguvu za mwanadamu, pamoja na ujuzi au uwezo alionao. Kwa msingi huu, mwajiri humkodisha mfanyakazi kwa saa fulani kwa siku. Wakati mwingine wanadamu huchukuliwa kama mashine, jambo ambalo linaonekana wazi wakati otomatiki husababisha mfanyakazi kuhamishwa kutoka kazini.

Roboti, ikiwa sahihi zaidi na thabiti, mara nyingi hufanya kazi vizuri zaidi. Zaidi ya hayo, inahitaji uangalifu mdogo, haihitaji nyongeza ya mishahara, na haipotezi muda kwa sababu ya ugonjwa. Wasiwasi mkuu wa wale walio na dhana hii kuhusu wanadamu utakuwa kukidhi mahitaji ya mtu au mashine itakayoifanya ifanye kazi vizuri.

Afya ya wafanyakazi ni ya manufaa, si kwa sababu ya matatizo ya kibinafsi yanayowezekana, bali kwa upande wa ufanisi wa kazi. Ikiwa kazi inaweza kufanywa vizuri zaidi na mashine au kwa kuanzishwa kwa mbinu za hali ya juu zaidi, hakutakuwa na kusita katika kupitisha hatua hizo. Kwani kazi ndiyo lengo na wasiwasi mkuu.

Zaidi ya hayo, mfanyakazi hulipwa kiwango cha chini kinachohitajika ili kukamilisha kazi. Wiki ya Biashara. Uvamizi wa roboti unaanza kuwatia wasiwasi wafanyakazi.

Wiki ya Biashara, Machi 29. 1982 tayari. Mtazamo huu pia unaingia kanisani kwa kiasi fulani.

Watu wanaweza kuthaminiwa kulingana na kile wanachoweza kufanya. Mekanisa mara nyingi yanaweza kuonyesha hili katika uchaguzi wao wa wachungaji, wakitaka mtu anayeweza kufanya huduma fulani, kazi ya kihuduma, au ya kihuduma kwa ufanisi na kwa ufanisi. Kunaweza kuwa na wasiwasi maalum wa kuajiri washiriki ambao wanaweza kukamilisha kazi ya kanisa.

Waumini watarajiwa wanaweza kuonwa hasa kama vitengo vya kutoa ambavyo vinaweza kusaidia kufadhili programu za kanisa. Mchungaji mmoja alitaja kuwatembelea wazee na waliofungwa, washiriki wa kutaniko lake kama simu zisizohitajika. Inanikasirisha kwa sababu watu kama hao hawawezi kuchangia sana kazi ya kanisa.

Aibu kwa mchungaji kama huyo. Katika visa hivi vyote, dhana ya mwanadamu kama mashine ipo. Watu wanathaminiwa kwa kile wanachoweza kufanya badala ya kile kinachoweza kufanywa kwa ajili yao, ambacho ndicho huduma.

Katika mbinu hii, watu kimsingi huchukuliwa kama vitu, kama njia ya kufikia malengo badala ya kuwa malengo yenyewe. Ni thamani mradi tu wawe na manufaa. Wanaweza kuhamishwa kama vipande vya chesi kama baadhi ya makampuni makubwa yanavyofanya na wafanyakazi wao wa usimamizi, wakiwadanganya inapobidi ili kukamilisha kazi yao iliyokusudiwa.

Mnyama ni mtazamo mwingine kuhusu wanadamu. Mtazamo mwingine unaona kwamba wanadamu kimsingi ni washiriki wa ufalme wa wanyama na hutokana na baadhi ya maumbo yake ya juu. Wanadamu wameumbwa kupitia aina moja ya mchakato kama wanyama wengine wote na watakuwa na mwisho sawa.

Hakuna tofauti ya ubora kati ya wanadamu na wanyama wengine. Tofauti pekee ni ile ya kiwango, muundo tofauti kidogo lakini si lazima uwe bora zaidi, uwezo mkubwa wa fuvu, utaratibu wa mwitikio wa kichocheo uliofunzwa zaidi. Mtazamo huu wa ubinadamu labda umeendelezwa kikamilifu katika saikolojia ya kitabia.

Hapa, motisha ya mwanadamu inaeleweka kwa kuzingatia misukumo ya kibiolojia. Maarifa ya wanadamu hayapatikani kupitia kujichunguza bali kwa majaribio kwa wanyama. Tabia ya mwanadamu inaweza kuathiriwa na michakato inayofanana na ile inayotumika kwa wanyama.

Kama vile mbwa wa Pavlov alivyojifunza kutema mate kengele ilipopigwa, wanadamu wanaweza pia kuzoea kuguswa kwa njia fulani. Uimarishaji chanya, thawabu, na uimarishaji hasi usiohitajika, adhabu, ndio njia za udhibiti na mafunzo. Kuhusu saikolojia ya kitabia, tazama kwa mfano Paul Young, Motisha ya Tabia, Vigezo vya Msingi vya Shughuli za Binadamu na Wanyama, 1936.

Akiwa kiumbe wa ngono, Sigmund Freud aliona ngono kama ufunguo wa asili ya mwanadamu. Katika ulimwengu ambao ngono haikujadiliwa waziwazi au hata kutajwa katika jamii na jamii yenye heshima, Freud aliendeleza nadharia nzima ya utu unaozunguka ngono ya mwanadamu. Mfano wake wa utu wa mwanadamu ulikuwa wa pande tatu.

Kuna kitambulisho, sehemu isiyo ya kimaadili, isiyo ya kimaadili wala isiyo ya kimaadili, sufuria inayochoma ya misukumo na matamano. Ikitokana na kitambulisho, ubinafsi ni sehemu inayofahamu utu, sehemu ya umma zaidi ya mtu binafsi. Hapa, nguvu ambazo, kutoka kwa kitambulisho, hubadilika kwa kiasi fulani, hutafuta kuridhika.

Superego ni udhibiti au udhibiti wa misukumo na hisia za mtu. Kujizuia na kudhibiti kwa wazazi, au angalau kuimarika kwa shughuli za mtoto. Nguvu kubwa ya kuendesha au chanzo cha nishati ni hamu ya tendo la ndoa, nguvu ya kimsingi ya ngono inayotafuta kuridhika kwa njia na mahali popote.

Kimsingi tabia zote za binadamu zinapaswa kueleweka kama marekebisho na mwelekeo wa nishati hii ya ngono ya plastiki. Nishati hii inaweza kugawanywa katika aina zingine za tabia na kuelekezwa kwenye malengo mengine, lakini bado ndiyo kigezo kikuu cha shughuli za binadamu. Sigmund Freud, Mihadhara Mipya ya Utangulizi kuhusu Uchanganuzi wa Kisaikolojia, 1933.

Kulingana na mtazamo wa Freud, upotovu mkubwa unaweza kutokea kutokana na jinsi nishati hii ya ngono inavyoshughulikiwa. Kwa sababu id huendesha na kujitahidi kupata kuridhika kamili na bila vikwazo, hali ambayo ingeifanya jamii isiwezekane, jamii huweka vikwazo kwenye mapambano haya ya kuridhika na uchokozi unaoambatana nayo mara kwa mara. Vikwazo hivi vinaweza kusababisha kuchanganyikiwa.

Marekebisho mabaya makubwa pia hutokea wakati ukuaji wa kijinsia wa mtu unapokwama katika moja ya hatua za mwanzo za mchakato. Nadharia hizi za Freud zinategemea dhana kwamba tabia zote za binadamu kimsingi hutokana na motisha na nguvu za kijinsia. Ingawa mpango wa kinadharia uliotengenezwa na Freud haujapata idhini kubwa sana, kwa bahati nzuri, dhana yake ya msingi inakubaliwa sana.

Kwa mtindo usio wa kawaida, falsafa ya playboy inadhania kwamba mwanadamu kimsingi ni kiumbe wa ngono, na ngono ndiyo uzoefu muhimu zaidi wa mwanadamu. Matangazo mengi ya leo yanaonekana kuunga mkono wazo hili pia, karibu kana kwamba hakuna kinachoweza kuuzwa bila mguso wa ngono. Kujishughulisha na ngono kunaonyesha kwamba, kwa vitendo, mtazamo kwamba wanadamu kimsingi ni viumbe wa ngono unashikiliwa sana katika jamii yetu.

Niliwahi kusikia hotuba kutoka kwa msomi mashuhuri wa Agano la Kale Tremper Longman kuhusu Wimbo wa Sulemani, na alianza kwa kusema, ingawa ulimwengu mara nyingi huzidisha ngono katika maisha, wakati mwingine Wakristo wahafidhina hufanya hivyo. Na akasema kitabu hiki cha Biblia kinahusu zaidi uhusiano wa karibu kati ya mume na mke. Na alikishughulikia, kwa kweli ana ufafanuzi, ufafanuzi wa kitaaluma kuhusu Wimbo wa Sulemani pia.

Ingawa mpango wa kinadharia, au ulifanya hivyo tu, samahani, wakati mwingine Ukristo, pamoja na kanuni zake za maadili, na hasa Ukristo wa kiinjili, unakosolewa kwa kuhukumu sana kuhusu ngono. Joseph Fletcher alikuwa miongoni mwa wale waliotoa ukosoaji huu. Joseph Fletcher aliandika Uwajibikaji wa Maadili mwaka wa 1967.

Lakini je, maadili ya Kikristo yanahukumu kupita kiasi, au ni kutoa jibu linalofaa kwa jukumu kubwa la ngono katika jamii yetu? CS Lewis aliona kwamba sehemu kubwa ya shughuli ndani ya jamii yetu inategemea kujishughulisha kupita kiasi na ngono ya kibinadamu. Nami nanukuu kutoka kwa *Mere Christianity* ya CS Lewis, "unaweza kukusanya hadhira kubwa kwa ajili ya tendo la uvua nguo, yaani kumtazama msichana akivua nguo jukwaani." Sasa, tuseme umefika katika nchi ambayo unaweza kujaza ukumbi wa michezo; anasisitiza jambo hili; anabishana na upuuzi, lakini ni vizuri kuleta tu sahani iliyofunikwa.

Samahani, ananishangaza sana. Unaenda kwenye nchi ambayo umati mkubwa wa watu umekusanyika kwa kuleta tu sahani iliyofunikwa jukwaani na kuinua kifuniko polepole ili kila mtu aone, kabla tu ya taa kuzimika, kwamba kilikuwa na kipande cha nyama ya kondoo au nyama ya nguruwe kidogo. Je, hungefikiri kwamba katika nchi hiyo, kuna kitu kilikuwa kimeenda vibaya na hamu ya chakula? Na je, mtu yeyote ambaye alikulia katika ulimwengu tofauti hangefikiri kwamba kuna kitu cha ajabu kuhusu hilo? Na je, wale wa kipindi kengine cha wakati, kipindi cha wakati uliopita, hawangefikiri kwamba kulikuwa na kitu cha ajabu kuhusu hali ya silika ya ngono miongoni mwetu? Funga nukuu.

Kiumbe wa kiuchumi. Mtazamo mwingine ni kwamba nguvu za kiuchumi ndizo zinazoathiri na kuhamasisha mwanadamu. Kwa maana fulani, mtazamo huu ni mwendelezo wa mtazamo kwamba mwanadamu kimsingi ni mshiriki wa ufalme wa wanyama.

Inalenga katika kipengele cha kimwili cha maisha na mahitaji yake. Chakula cha kutosha, mavazi, na makazi ndiyo mahitaji muhimu zaidi ya wanadamu. Watu wanapokuwa na rasilimali za kiuchumi za kuwapatia hawa kwa kiwango cha kutosha wao wenyewe na wategemezi wao, wanaridhika au hivyo wamefikia hatima yao.

Itikadi ambayo imekuza uelewa huu wa ubinadamu kikamilifu na kwa uthabiti ni, bila shaka, ukomunisti, au umaada wa kidikteta, kama inavyoitwa kwa usahihi zaidi. Itikadi hii inaona nguvu za kiuchumi kama zinazohamisha historia kupitia hatua zinazoendelea. Kwanza ilikuja utumwa.

Katika hatua hii, mabwana wa jamii wanamiliki utajiri wote, ambao ni pamoja na wanadamu wengine. Kisha ukaja ubabaila, ambapo uhusiano wa bwana na mtumishi

ulikuwa mfano. Kisha ukaja ubepari, ambapo tabaka tawala lilimiliki njia za uzalishaji na kuajiri wengine kuwafanyia kazi.

Katika ubepari huria, bado kuna umiliki binafsi wa mashamba na viwanda, lakini serikali inaweka vikwazo fulani kwa wamiliki, hivyo kurahisisha nafasi ya mfanyakazi katika majadiliano. Hatimaye, wakati utafika ambapo hakutakuwa na umiliki binafsi wa njia za uzalishaji, kulingana na itikadi ya kikomunisti. Zitamilikiwa kabisa na serikali.

Pengo la kiuchumi kati ya matabaka litatoweka, na pamoja nalo, kutakuwa na mgogoro kati yao. Katika jamii hii isiyo na tabaka, uovu utatoweka. Zungumzia dhahabu ya mpumbavu.

Lo! Katika hatua za mwisho za lahaja, kauli mbiu ya ukomunisti itatimizwa, nukuu, kutoka kwa kila mmoja kulingana na uwezo wake hadi kila mmoja kulingana na mahitaji yake, nukuu ya karibu. Sheesh.

Nacheka, au nalia. Nguvu za kimwili na kiuchumi zitakuwa zimeisukuma historia kufikia lengo lake kuu. Mizizi ya hili, bila shaka, ni maandishi ya Karl Marx.

Ikiwa uundaji wa kiakili wa dialektiki ndio muundo kamili zaidi wa falsafa hii, sio pekee. Kwa njia, Capital 1936 ya Karl Marx ni chanzo kizuri cha habari. Katika kiwango maarufu, dhana kwamba wanadamu wanahamasishwa hasa na nguvu za kiuchumi inaonekana kuwa falsafa ya asilimia kubwa ya wanasiasa wa Marekani, na kwa bahati mbaya, inaweza kuwa sahihi.

Huenda, yanaakisi kile ambacho kura zao za maoni zinawaambia ni wasiwasi halisi wa wapiga kura wao wengi. Nguvu hizi za kiuchumi zinafanya kazi kushawishi mambo kama vile mitindo ya idadi ya watu na mengineyo. Fikiria kama mfano kwamba si hali ya hewa hasa, angalau si moja kwa moja, inayoathiri mahali ambapo watu wengi wanaishi.

Badala yake, ni rasilimali, upatikanaji wa kazi, na ni hazina ya ulimwengu. Miongoni mwa baadhi ya wadhanaishi, hasa, lakini pia katika sehemu pana ya jamii, tunapata wazo kwamba wanadamu wako chini ya rehema ya nguvu duniani zinazodhibiti hatima yao lakini hazina wasiwasi wowote nazo. Wanaonekana kama nguvu zisizo na upofu, nguvu za bahati nasibu katika visa vingi.

Samahani. Wakati mwingine, huonekana kama nguvu za kibinafsi. Lakini hata hivyo, ni nguvu ambazo watu binafsi hawana ushawishi nazo, kama vile mataifa makubwa ya kisiasa.

Kimsingi huu ni mtazamo wa kukata tamaa unaowaonyesha watu kama wanaokandamizwa na ulimwengu ambao ni uadui au, kwa vyovyote vile, hawajali

ustawi na mahitaji yao. Matokeo yake ni hisia ya kutokuwa na msaada, ya ubatili. Bertrand Russell anaelezea kwa ufasaha hisia hii ya, nukuu, kukata tamaa kusikoshindwa.

Nami namnukuu. Na kama Erickson anavyomnukuu kutoka kwa maandishi yake, *Mysticism, and Logic*, 1929, nukuu, kwamba mwanadamu ni matokeo ya sababu ambazo hazina mpango wa mwisho wa kile walichokuwa wakikifikia, kwamba asili yake, ukuaji wake, matumaini na hofu zake, mapenzi yake na imani zake ni matokeo tu ya msongamano wa atomi kwa bahati mbaya, kwamba hakuna moto, hakuna ushujaa, hakuna nguvu ya mawazo na hisia inayoweza kuhifadhi maisha ya mtu binafsi baada ya kaburi, kwamba kazi zote za enzi, ibada yote, msukumo wote, mwangaza wote wa mchana wa fikra za mwanadamu umeundwa kutoweka katika kifo kikubwa cha mfumo wa jua, na hekalu lote la mafanikio ya mwanadamu lazima lizikwe chini ya uchafu wa ulimwengu ulio magofu. Mambo haya yote, ikiwa si zaidi ya ubishi, bado yana uhakika sana kwamba hakuna falsafa inayoyakataa inayoweza kutumaini kusimama.

Ni ndani ya kiunzi cha ukweli huu pekee, juu ya msingi imara wa kukata tamaa bila kuchoka, ndipo makao ya roho yatakapojengwa salama kuanzia sasa. Imani kwa wasio na nguvu ndiyo maisha ya mwanadamu. Juu yake na jamii yake yote, adhabu ya polepole na ya uhakika huanguka bila huruma na giza.

Kipofu kwa mema na mabaya, bila kujali uharibifu, vitu vyenye nguvu zote vinaendelea kwa njia yake isiyokoma. Kwa mwanadamu aliyehukumiwa leo kupoteza mpendwa wake, kesho mwenyewe kupita kwenye malango ya giza, inabaki tu kuthamini, kabla pigo halijaanguka, mawazo ya juu yanayoifanya siku yake ndogo kuwa ya heshima. Kwa fahari anapinga nguvu zisizozuilika zinazovumilia kwa muda maarifa yake na hukumu yake, ili kudumisha atlas iliyochooka lakini isiyoyumba, ulimwengu ambao maadili yake mwenyewe yameunda, licha ya mwendo wa kukanyaga wa nguvu zisizo na fahamu." Yuck.

Jamani, tunahitaji kujifunza mambo ya mwisho na tumaini ambalo Kristo anawaletoa watu wake? Huo ni kukata tamaa. Huo ni kujiua kunakosubiri kutokea.

Mtetezi wa udhanaishi Jean-Paul Sartre ameendeleza mada hii ya upuuzi na kukata tamaa katika maandishi yake kadhaa. Mojawapo ya haya, *The Wall*, inasimulia hadithi ya mwanachama wa kundi la mapinduzi ambaye amekamatwa. Atauawa isipokuwa atoe taarifa za mahali alipo kiongozi wa kundi la Gries, GRIES.

Anajua kwamba Ugiriki imejificha kwenye pishi, lakini ameazimia kutofichua taarifa hii. Anaposubiri kifo chake, anatafakari maisha, mpenzi wake, na maadili yake. Anahitimisha kuwa hajali kama ataishi au atakufa.

Hatimaye, kama mzaha, anawaambia walinzi kwamba Ugiriki imejificha makaburini. Wanaenda kumtafuta. Wanaporudi, shujaa huyo anaachiliwa huru.

Kwa kutojua kwake, Ugiriki ilikuwa imeacha maficho yake kwenda makaburini na ilikuwa imekamatwa huko. Maisha ya shujaa huyo, maisha ambayo hataki tena, yamehifadhiwa kwa sababu ya mabadiliko ya kejeli ya hatima. Jean-Paul Sartre, *The Wall in Existentialism from Dostoevsky to Sartre*, iliyohaririwa na Walter Kaufman, mwanafalsafa maarufu na mwerevu asiyeamini Mungu huko Harvard, 1956.

Albert Camus pia amenasa wazo hili la jumla katika urekebishaji wake wa hadithi ya kitamaduni ya Sisyphus. Huu ni upotoshaji wa lugha. Sisyphus alikuwa amekufa na kwenda kuzimu.

Hata hivyo, alikuwa amerudishwa duniani. Aliporudishwa kuzimu, alikataa kurudi, kwani alifurahia sana raha za maisha. Kama adhabu, alirudishwa na kuhukumiwa kusukuma jiwe kubwa hadi kileleni mwa kilima.

Hata hivyo, alipoifikisha hapo, ilijiviringisha chini. Alijikongoja hadi chini ya kilima na tena akasukuma mwamba hadi juu, lakini ukajiviringisha chini tena. Alihukumiwa kurudia mchakato huu bila kikomo.

Licha ya juhudi zake zote, hakukuwa na matokeo ya kudumu. Albert Camus, hadithi ya Sisyphus, yuko katika kitabu hicho hicho, *Uwepo wa Ulimwengu* kutoka Dostoevsky hadi Sartre. Jamani, ni kitabu cha kuisimua sana.

Ah, Mungu wangu. Iwe imezama katika mawazo ya kutisha kuhusu kifo, kutoweka kwa asili kwa sayari, au uharibifu wa nyuklia, au tu katika mapambano dhidi ya wale wanaodhibiti nguvu za kisiasa na kiuchumi, wale wote wanaomshikilia mwanadamu kimsingi ni kitu cha thamani chini ya rehema za ulimwengu wameshikwa na hisia kama hiyo ya kutokuwa na msaada na kujiuzulu. Hakuna utani.

Kiumbe huru. Mbinu inayosisitiza uhuru wa binadamu huona utashi wa binadamu kama kiini cha utu. Mbinu hii ya msingi mara nyingi huonekana katika mitazamo ya kisiasa na kijamii ya kihafidhina.

Hapa, uhuru kutoka kwa vizuizi ndio suala muhimu zaidi, kwani huwaruhusu wanadamu kutambua asili yao muhimu. Jukumu la serikali ni kuhakikisha tu mazingira thabiti ambapo uhuru huo unaweza kutumika. Zaidi ya hayo, mbinu ya *laissez-faire* inapaswa kufuatwa.

Kanuni nyingi zinapaswa kuepukwa, kama vile ubaba, ambao hutoa mahitaji yote ya mtu na huondoa uwezekano wa kushindwa. Kushindwa ukiwa na uhuru ni bora kuliko usalama kutokana na uhitaji lakini bila chaguo halisi. Milton na Rose Friedman, *Huru ya Kuchagua, Taarifa Binafsi*, 1980.

Kulingana na wale wanaoshikilia mtazamo huu, mahitaji ya msingi ya binadamu ni taarifa itakayoweza uchaguzi wa busara. Kwa upande wa mahitaji matatu ya kutenda, kujua kinachopaswa kufanywa, nia ya kujua, nia ya kufanya kinachopaswa kufanywa, na uwezo wa kufanya kile mtu anataka kufanya, tatizo pekee la kweli liko katika jambo la kwanza. Kwa mara ya kwanza, mtu ana taarifa za kutosha kufanya uchaguzi wa busara kuhusu kile kinachopaswa kufanywa, ambacho, bila shaka, huzingatia malengo na uwezo binafsi; hakuna kitu cha ndani, wala kilichotolewa na serikali kinachohakikisha mazingira sahihi, ya nje, kumzuia mtu huyo kuchukua hatua hiyo.

Mtazamo huu unasisitiza kwamba wanadamu wana uwezo wa kuchagua na kwamba lazima wafanye hivyo. Ili kuwa binadamu kikamilifu, mtu lazima akubali jukumu la kujiamulia. Majaribio yote ya kukataa uwajibikaji kwa nafsi yake si sahihi.

Kisingizio cha kawaida ni urekebishaji wa kijenetiki. "Siwezi kudhibiti tabia yangu, iko kwenye jeni zangu, niliirithi kutoka kwa baba yangu, nukuu ya karibu. Nyingine ni urekebishaji wa kisaikolojia. Nililelewa hivyo, siwezi kujizuia kuwa jinsi nilivyo." Au urekebishaji wa kijamii; nilipokua, sikuwa na nafasi; hakukuwa na fursa ya kupata elimu, nukuu ya karibu. Visingizio hivi vyote ni mifano ya kile udhanaishi huita uwepo usio halisi, kutotaka kukubali jukumu kwa nafsi yako.

Kushindwa huku kutumia uhuru wa mtu ni kukataa kipengele cha msingi cha asili ya mwanadamu na, hivyo, kukataa ubinadamu wake. Vile vile, juhudi yoyote ya kuwanyima wengine chaguo lao huru ni mbaya, iwe ni kupitia utumwa, serikali ya kidikteta, demokrasia inayodhibiti kupita kiasi, au mtindo wa kijamii wa hila. Shairi la William Ernest Henley, *Invictus*, linajumuisha kwa nguvu falsafa hii kwamba mwanadamu, kwa asili, ni kiumbe huru.

"Kutoka usiku unaonifunika, mweusi kama shimo kutoka nguzo hadi nguzo, nashukuru miungu yoyote ile kwa ajili ya roho yangu isiyoshindwa. Haijalishi lango limenyooka vipi, hati ya kukunja imejazwa adhabu vipi, mimi ndiye bwana wa hatima yangu, mimi ndiye nahodha wa roho yangu." Mtazamo wa mwisho wa kijamii ni kwamba mwanadamu binafsi kimsingi ni mwanachama wa jamii.

Uanachama na mwingiliano na kundi la watu ndio unaotofautisha ubinadamu. Mtu ambaye haingiliani na viumbe wengine wa kijamii si binadamu kamili. Kuna hisia kwamba mtu si binadamu wa kweli isipokuwa anafanya kazi ndani ya kundi la kijamii, hatimizi lengo au malengo ya kibinadamu.

Mtazamo huu wakati mwingine hujumuisha wazo kwamba wanadamu hawana asili. Mtu ni seti ya mahusiano ambayo anahusika. Hiyo ni kusema, kiini cha ubinadamu hakiko katika kiini fulani au asili isiyoweza kubainika, bali ni katika mahusiano na mtandao wa miunganisho ambayo mtu anayo na wengine.

Kupitia kukuza mahusiano haya, mtu anaweza kuwa mwanadamu kamili. Kanisa linaweza kumsaidia mtu kutambua hatima yake kwa kutoa na kuhimiza mahusiano chanya na yenye kujenga kijamii. Hiyo ni kweli, na bado hiyo sivyo kiini cha mwanadamu, kiini cha asili ya mwanadamu, kilivyo.

Kwa hivyo, tunahitimisha hotuba hii kwa mtazamo wa Kikristo kuhusu ubinadamu. Tumeona dhana mbalimbali kuhusu asili ya ubinadamu, hakuna hata moja inayoridhisha kama mtazamo wa kuishi. Baadhi, kama vile mtazamo wa mwanadamu kama mnyama, inaweza kutumika vizuri kama nadharia ya kufikirika, lakini hata mwanabiolojia hafikirii mtoto wake mchanga kama mamalia mwingine tu.

Maoni ya wengine yanashindwa kwa sababu hata wakati mahitaji ya msingi ya binadamu, kwa mfano, mahitaji ya kiuchumi au ya ngono, yanapotimizwa, bado kuna hisia ya utupu na kutoridhika. Baadhi ya maoni, kama vile wazo la kimakanika, hayana utu na, kwa hivyo, yanakatisha tamaa. Mtu anaweza kuyaona haya kuwa uelewa wa kuridhisha wa ubinadamu kwa kupuuza vipengele vya uzoefu wake binafsi.

Mtazamo wa Kikristo, kwa upande mwingine, ni mbadala unaoendana na uzoefu wetu wote. Mtazamo wa Kikristo kuhusu ubinadamu ni kwamba mwanadamu ni kiumbe wa Mungu, ili kueleweka kama aliyezaliwa si kupitia mchakato wa mageuzi ya bahati mbaya bali kupitia kitendo cha Mungu chenye makusudi na ufahamu. Sababu ya kuwepo kwa mwanadamu iko katika nia ya kiumbe mkuu.

Ningepaswa kutaja bibliografia ya mwanadamu kama kiumbe wa kijamii, Thomas Oden, Uzoefu wa Kikundi Kina, 1972. Tom Oden anajulikana kwa ubadilishaji wake kwa Ukristo wa kiinjili na akili angavu sana iliyojitolea kwa masuala ya kiliberali na wasiwasi na maandishi mazuri sana, akawa akili angavu sana iliyojitolea kwa Biblia, ingawa kutoka kwa mtazamo wa Kiinjili wa Methodist, wasiwasi wa Kikristo wa kibiblia na kihafidhina ambao uliwasaidia watu wengi sana. Alichagua jina la mradi wake dhidi ya Neo-Orthodoxy, aliita Paleo-Orthodoxy yake, akiwa na nia ya kutobuni chochote kipya, bali kufurahia mafundisho ya baba, wa zama za kati, warekebishaji, na Wapuritan na kadhalika.

Pili, kuhusu mtazamo wa Kikristo kuhusu wanadamu, sura ya Mungu ni ya ndani na muhimu kwa wanadamu. Ingawa tutachunguza hili katika hotuba ijayo, sasa tunaona kwamba chochote kinachowatofautisha wanadamu na viumbe wengine, wao pekee ndio wenye uwezo wa kuwa na uhusiano wa kibinafsi na Muumba, na kumjibu, kumjua Mungu, kuelewa anachotaka kutoka kwao, kumpenda, kumwabudu, kumtumikia Muumba wao, na kupata kusudi lao na furaha kubwa katika malengo hayo. Majibu haya yanatimiza kikamilifu nia ya Muumba kwa wanadamu.

Mwanadamu pia ana kipimo cha milele. Sehemu ya mwisho ya mwanzo katika wakati ilikuwa uumbaji wa Mungu wa milele, ambaye aliwapa wanadamu mustakabali wa milele. Kwa hivyo, tunapouliza kilicho kizuri kwa wanadamu, hatupaswi tu kuomba kwa upande wa ustawi wa muda au faraja ya kimwili lakini pia kingine, na kwa maana nyingi, muhimu zaidi, kipimo, ambacho lazima kitimizwe.

Kwa hivyo, hatuwafanyii wanadamu upendeleo tunapowalinda wasifikirie masuala ya hatima ya milele. Hata hivyo, wanadamu, kwa hakika, kama sehemu ya uumbaji wa kimwili na ufalme wa wanyama, wana mahitaji sawa na wanachama wengine wa makundi hayo. Ustawi wetu wa kimwili ni muhimu.

Sisi pia ni viumbe vilivyoungana. Hivyo, maumivu au njaa huathiri uwezo wetu wa kuzingatia maisha ya kiroho. Na sisi ni viumbe vya kijamii, vilivyowekwa ndani ya jamii ili kutenda katika mahusiano.

Tunawahitaji wengine, nao wanatuhitaji. Hatuwezi kugundua maana yetu halisi kwa kujiona sisi wenyewe na furaha yetu kama thamani ya juu zaidi, wala kupata furaha, kuridhika, au kuridhika kwa kuitafuta moja kwa moja. Kwa kushangaza, hii ni kweli.

Thamani yetu imepewa kwetu na chanzo cha juu zaidi, na tunatimizwa tu tunapomtumikia na kumpenda huyo kiumbe aliye juu zaidi, Bwana Mungu Mwenyezi. Hapo ndipo kuridhika huja kama matokeo ya kujitolea kwa Mungu. Mtakatifu Augustine, najaribu kukumbuka istilahi zake, kuzitofautisha , kuzifurahia, na kuzitumia.

Na alisema hatutumii Mungu. Tunamfurahia Mungu. Na tukifanya hivyo, basi tunatumia vitu vyote alivyotupa, ikiwa ni pamoja na uwezo wetu na sifa za ulimwengu wetu, ili kumfurahia.

Lakini kujaribu kumtumia Mungu ni ibada ya sanamu, na ni kutoelewa kabisa yeye ni nani na sisi ni nani machoni pake. Hapo ndipo tunapotambua ukweli wa kauli ya Yesu, nukuu, kwa maana yeyote anayetaka kuokoa maisha yake atayapoteza. Lakini yeyote anayepoteza maisha yake kwa ajili yangu na kwa ajili ya Injili atayaokoa.

Marko 8:35. Maswali mengi yanayoulizwa moja kwa moja au kwa njia isiyo ya moja kwa moja na utamaduni wa kisasa hujibiwa na mtazamo wa Kikristo kuhusu ubinadamu. Zaidi ya hayo, mtazamo huu humpa mtu huyo hisia ya utambulisho.

Taswira ya mwanadamu kama mashine husababisha hisia kwamba sisi ni vijiti visivyo na maana, visivyoonekana na visivyo muhimu. Hata hivyo, Biblia inaonyesha kwamba kila mtu ni wa thamani na anajulikana na Mungu. Kila unywele kichwani mwetu umehesabiwa.

Mathayo 10:28 hadi 31. Yesu aliwapa wanadamu umuhimu na thamani kubwa. Msiwaogope wale wauao mwili lakini hawawezi kuuu roho.

Badala yake, mwogopeni yeye awezaye kuangamiza roho na mwili katika kuzimu. Si kwa shetani, bali kwa Mungu mwenyewe. Je, shomoro wawili hawauzwi kwa senti moja? Wala hata mmoja wao hataanguka chini bila baba yenu.

Lakini hata nywele za vichwa vyenu zimehesabiwa. Sisi ni wa thamani kwa Mungu. Msiogope. Kwa hivyo, ninyi ni wa thamani zaidi kuliko shomoro wengi.

Maneno mazuri kutoka kinywani mwa Bwana wetu. Yesu alizungumzia mchungaji ambaye, ingawa alikuwa na kondoo 99 zizini salama, alienda kumtafuta yule aliyepotea. Luka 15:3 hadi 7. Kwa hivyo, Yesu aliwaambia mfano huu: Ni nani kwenu mwenye kondoo mia, akipotea mmoja wao, asiye waacha wale 99 mashambani, hata zizini tu, na kumtafuta yule aliyepotea hata ampate?

Akimpata, humbeba mabegani mwake, akifurahi. Na akifika nyumbani, huwaita rafiki zake na majirani zake, akawaambia, Furahini pamoja nami, kwa kuwa nimempata kondoo wangu aliyepotea. Nami nawaambia, kutakuwa na furaha zaidi mbinguni kwa ajili ya mwenye dhambi mmoja atubuye, kuliko kwa ajili ya wenye haki 99 wasiohitaji kutubu.

Furaha mbinguni, ndiyo, furaha kwa Mungu mwenyewe. Sisi ni wa thamani kubwa kwa muumba wetu, mtegemezi wetu, na mkombozi wetu ambaye lengo lake ni utimilifu kwa historia na maisha ya watu wake. Kila mwanadamu anachukuliwa na Mungu kama kondoo aliyepotea ukitaka.

Tunabishana hapa kwamba mtazamo wa Kikristo kuhusu wanadamu unawahusu zaidi kuliko mtazamo wowote unaoshindana. Picha hii ya ubinadamu inaeleza matukio yote ya binadamu kwa ukamilifu zaidi na kwa upotoshaji mdogo kuliko mtazamo mwingine wowote. Mtazamo huu, zaidi ya mbinu nyingine yoyote ya maisha, unatuwezesha kufanya kazi kwa njia zinazoridhisha sana hatimaye.

Nitafunga sehemu hii ya maelezo yetu kuhusu Utangulizi wa Ubinadamu kwa Zaburi ya 8, ambayo ni nzuri sana. Ni zaburi ya uumbaji. Inasherehekea nafasi nzuri ya Adamu na Hawa katika ulimwengu wa Mungu.

Lakini tuisahau mwisho wa vitabu, ujumuishaji unaozunguka kauli ya umuhimu wa mwanadamu, thamani na jukumu lake. Ee Bwana, Bwana wetu, jinsi jina lako lilivyo tukufu duniani kote. Ndiyo, ni zaburi ya uumbaji.

Lakini kwanza kabisa, ni zaburi inayomtukuza Mungu kwa ajili ya kiumbe wake mkuu zaidi, Adamu na Hawa, na jamii ya wanadamu waliotokana nao. Umeweka utukufu wako juu ya mbingu. Hiyo ni juu sana.

Kutoka vinywani mwa watoto wachanga na wanyonyao, umeweka nguvu kwa sababu ya adui zako ili kuwatuliza adui na mlipizaji kisasi. Mungu ana nguvu nyingi. Utukufu wake uko juu ya mbingu.

Kisha anazidi kutetemeka. Watoto wadogo wanamtukuza kwa milio na kelele wanazotoa. Macro tena.

Ninapoziangalia mbingu zako, kazi ya vidole vyako, mwezi, na nyota ulizoziweka. Micro tena. Mtu unayemkumbuka ni nani, na mwana wa Adamu ni nani sambamba na mtu unayemjali?

Lakini ulimfanya mdogo kidogo kuliko viumbe vya mbinguni na ukamvika taji ya utukufu na heshima. Muumba wetu aliwafanya wazazi wetu wa kwanza na sisi, kwa upanuzi, taji ya utukufu na heshima katika mfano wake, kama yeye kwa njia muhimu. Hawakuumbwa tu na uwezo wa kumjua Mungu.

Waliumbwa kumjua Mungu. Umempa wanadamu kama viumbe vilivyoumbwa kutawala kazi za mikono yako. Umeweka vitu vyote chini ya miguu yake, kondoo na ng'ombe wote, na pia wanyama wa kondeni, ndege wa angani, na samaki wa baharini, chochote kinachopita kwenye njia za bahari.

Zaburi ya nane inaisha inapoanza. Ee Bwana, Bwana wetu, jina lako ni tukufu kiasi gani duniani kote? Mwanadamu ni nani? Ndiyo, hilo ndilo swali muhimu zaidi ambalo ufunuo wa kibiblia unatoa jibu bora zaidi. Hilo ndilo tutakaloliweka na kuelekeza mawazo yetu wakati ujao tunapozingatia mafundisho ya ubinadamu haswa.

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Mafundisho ya Ubinadamu na Dhambi. Huu ni kipindi cha 2, Picha za Ubinadamu.